

A photograph of a child sitting on a thick tree branch, reading a large red book. The child is wearing blue jeans and is barefoot. The background is a dense canopy of green leaves.

biblio
durf te ontdekken

Beleidsvisie

2012 t/m 2015

Kiezen voor jeugd, kwaliteit en toegankelijkheid

Inhoudsopgave

1

Inleiding

pag. 4

2

Terugblik

pag. 6

3

Een vernieuwde visie

pag. 12

4

Naar een nieuwe strategie
en dienstverleningsmodel

pag. 20

1. Inleiding

4

*zet het blauw van de zee
tegen het blauw van de hemel
veeg er het wit van een zeil in
en de wind steekt op*

Willem Hussem

BiblioPlus is geboren uit een fusie van acht bibliotheekstichtingen in het Land van Cuijk en Maasduinen. De organisatie verzorgt het bibliotheekwerk voor de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill & St. Hubert en Sint Anthonis, Mook & Middelaar, Gennep en Bergen. De schaalvergroting maakte bibliotheekvernieuwing en kwaliteitsverbetering mogelijk. Per 1-1-2008 werd tussen de gemeenten en BiblioPlus een langdurige samenwerkingsovereenkomst gesloten. In de afgelopen jaren gaf BiblioPlus uitvoering aan haar beleidsvisie 2008-2011.

Deze *Beleidsvisie 2012-2015* beschrijft de strategische overwegingen en plannen voor de komende periode¹. De vernieuwing en versterking van de dienstverlening, die we de vorige beleidsperiode al hebben ingezet, zetten we onverminderd door. De omstandigheden zijn echter veranderd. De wereld van media, onderwijs en cultuureducatie is sterk in beweging. Daarnaast hebben gemeenten, als belangrijkste opdrachtgever van de bibliotheek, minder middelen te besteden. Wij willen met deze beleidsvisie anticiperen op deze veranderingen.

In nauwe samenspraak met de gemeenten hebben we geconcludeerd dat het niet mogelijk is om de beleidsvisie 2008-2011 'lichtjes bij te schaven'. Verdergaande keuzes zijn nodig. Daarom hebben we verschillende alternatieve toekomstscenario's uitgewerkt en samen met de gemeenten afgewogen.²

Dit heeft uiteindelijk tot deze beleidsvisie geleid. Enerzijds is er daarbij, gelet op de veranderde economische situatie, sprake van een beperking van het totale volume aan dienstverlening met ongeveer 15%. Anderzijds investeren we in behoud of zelfs vergroting van het aanbod voor de *jeugd* en een versterking van de *kwaliteit* en de *toegankelijkheid* van de bibliotheek. Kortom, terugschalen met een kwaliteitsimpuls!

Deze beleidsvisie resulteert in een nieuwe opzet van ons dienstverleningsmodel. Dit omvat een omvangrijke operatie waarbij negen van de twaalf huidige full-service bibliotheekvestigingen worden omgezet in een groot aantal schoolbibliotheken, dorpsbibliotheken en leespunten.

In hoofdstuk 2 blikken we eerst kort terug op onze prestaties in de beleidsperiode 2008-2011. Daarna beschrijven we in hoofd-

stuk 3 hoe we, op basis van een trendanalyse, tot een vernieuwde visie komen. In het hoofdstuk 4 lichten we toe hoe we, op basis van de vernieuwde visie, kiezen voor een sterke aanpassing van ons dienstverleningsmodel.

Deze beleidsvisie is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de gemeenten in het Land van Cuijk en Maasduinen.³ Van juni 2010 tot juni 2011 werd hierover zes maal gesproken in een gezamenlijk bestuurlijk overleg. Aanvullend hieraan is ook frequent gezamenlijk ambtelijk overleg gevoerd en hebben vele bilaterale overleggen met de individuele gemeenten plaats gehad. Bij de ontwikkeling van deze beleidsvisie is aangehaakt en voortgebouwd op verschillende analyses en beleidsnotities die in de bibliotheekbranche en daarbuiten zijn verschenen.

¹ Deze beleidsvisie is geschreven vanuit het perspectief van 2010 waarin in de gemeente Boxmeer nog vier vestigingen open zijn. De bezuinigingen door de gemeente Boxmeer per 1-1-2011 en de aanpassingen in de dienstverlening passen binnen de in deze beleidsvisie uitgezette lijn.

² Een alternatief scenario dat we hebben uitgewerkt kreeg de werktitel 'Focus op de uitleenfunctie'. Dit behelste een verregaande rationalisatie, standaardisatie en organisatorische schaalvergroting. Samen met de gemeentebesturen hebben we geconcludeerd dat dit scenario onvoldoende antwoord biedt op de voorliggende inhoudelijke uitdagingen. Een ander scenario werd aangeduid als 'echt verbreden' en was erop gericht om de bibliotheekfunctie in te bedden in nieuw concept voor een brede sociaal-culturele netwerkorganisatie die sterk lokaal verankerd is. Dit scenario biedt voor de langere termijn een aantrekkelijk perspectief maar kan onvoldoende snel gerealiseerd worden. Dit scenario hebben we evenwel in het achterhoofd gehouden bij het uitwerken van deze beleidsvisie.

³ Het Bestuurlijk OpdrachtGeversOverleg BiblioPlus bestaat uit de portefeuillehouders van de acht gemeenten: Gerard Adams (Grave, voorzitter), Harry van den Bogaert (Gennep), Willy van Erp (Sint Anthonis), Willy Hendriks - van Haren (Boxmeer), Wim Meij (Mook en Middelaar), Frans Pekema (Bergen), Edwin van Schipstal (Mill & St. Hubert), Willemieke Vervoort (Cuijk). Ambtelijk waren betrokken: Gerda Van Veen (Grave, voorzitter), Astrid Bolder (Cuijk), Francis Bruekers (Boxmeer), Ruud Fleuren (Sint Anthonis), Hanneke Klaassen (Mook & Middelaar), Henri Reijnen (Gennep), Dick van der Wel (Mill & Sint Hubert), Özlem Yalcin (Bergen). Aan deze beleidsvisie schreven inhoudelijk mee: Rachid Agoussal, Resi Baeten, Etske Berk, Celine van Broekhoven, Marly Driessens, Ton van Duren, Ingrid van Elst, Thijs Kuipers, Marij Lamers, Laura van der Sanden, Franca van Seccelen, Anita van Stiphout, Dini Stoevenbelt, Jeanine Tebarts, Gayco van der Velden, Marjan Middelkoop (Cubiss), Trudy Raymakers (Cubiss), Sheila Schuiffel (Cubiss). Over deze beleidsvisie is intensief overleg gevoerd met de scholenkoepels voor het primair onderwijs (Peelraam, SKomen, Optimus, Invitare, SKO Vierlingsbeek, SKO Bergen). Ook is overleg geweest met andere partners van BiblioPlus in de sfeer van educatie, cultuur en welzijn.

2. Terugblik

In de periode 2004-2008 is BiblioPlus ontstaan uit een fusie van acht kleine bibliotheekstichtingen. Daarmee werd de basis gelegd voor een flinke stap vooruit. In de eerste nieuwe beleidsperiode 2008-2011 heeft dit geresulteerd in veel nieuwe activiteiten, een toenemend aantal leden, een toenemend gebruik van de bibliotheekdiensten en een goede waardering daarvan.

2.1 Het gebruik van de bibliotheek

Van alle inwoners in ons werkgebied is 23% lid van de bibliotheek. Het aantal betalende leden (18 jaar en ouder) is in de periode 2008-2010 met zo'n 5,5% gestegen.⁴

	2008	2009	2010	
Leden				
Jeugd (0 t/m 12 jaar)	12.461	11.949	11.501	
Jongeren (13 t/m 17 jaar)	5.080	5.398	5.356	
Volwassenen (18 jaar en ouder)	11.097	11.437	11.696	
Totaal leden (exclusief instellingen)	28.638	28.784	28.553	
	Instellingen	1.942	1.947	1.917
	Totaal leden	30.580	30.731	30.470
Uitleningen				
Jeugd & Jongeren	567.277	565.557	601.234	
Volwassenen	473.706	489.144	495.075	
Overige	235.682	240.205	194.205	
Totaal	1.276.665	1.294.906	1.290.514	
Bezoekers				
Totaal aantal bezoekers bibliotheken	642.898	643.425	640.405	

Deze tabel laat het gebruik van de boekencollecties op basisscholen buiten beschouwing. Deze worden intensief gebruikt. Verder zien we jaarlijks gemiddeld 5000 kinderen en 1000 volwassenen die op verschillende manieren deelnemen aan speciale doelgroepactiviteiten op het gebied van leesbevordering en cultuureducatie zoals bijv. Kinderjury, Voorleeswedstrijd, Nederland Leest!, Nationale voorleesdagen en schrijfwedstrijden. Tijdens de Nationale Gedichtendag werden 20.000

gedichten - van lokale dichters - uitgedeeld via verswinkeliers. Onze lezingen worden jaarlijks bezocht door 1500 bezoekers. We organiseerden meer dan 100 exposities. De bibliotheek wordt ook frequent in groepsverband bezocht voor een uitgebreide introductie. De afgelopen jaren ging het om gemiddeld 200 bezoeken door schoolklassen en 60 bezoeken door volwassenen (o.a. ouderen, speciale doelgroepen).

⁴ De negatieve ontwikkeling in de ledencijfers voor jeugd komt voornamelijk voort uit het feit dat in de gemeenten Mook & Middelaar en Cuijk per 1 januari 2008 twee servicepunten (Middelaar, Molenhoek) en een bibliotheekvestiging (Beers), in opdracht van het gemeentebestuur werden omgezet naar boekencollecties op drie basisscholen. Het gebruik van deze schoolcollecties wordt niet geregistreerd. Een groot deel van de leerlingen van deze basisscholen maakte daardoor geen gebruik meer van de 'officiële' bibliotheek. Deze leerlingen werden 1 tot 2 jaar later gedeactiveerd als lid (conform landelijke registratie standaarden).

2.2 Waardering van de bibliotheek

We bevragen onze gebruikers regelmatig over de kwaliteit van onze dienstverlening en hun wensen ten aanzien van het dienstenaanbod. We gebruiken daartoe diverse methoden (kwartaalenquête's via een klantenpanel, focusgroepen, mystery guest bezoeken van vestigingen, vierjaarlijks grootschalig gestandaardiseerd klanttevredenheidsonderzoek, polls op website). De uitkomsten van deze onderzoeken zijn belangrijke input voor verdere verbetering van onze dienstverlening.

- Alle vestigingen van BiblioPlus krijgen van de ondervraagden een ruime voldoende als rapportcijfer. Het gemiddelde van alle vestigingen samen is een 8,0. Dat is hoger dan onze referentie, het Brabants gemiddelde van 7,8.
- De waardering voor de bibliotheek komt ook tot uitdrukking in de gestage groei van het aantal betalende leden.
- Uit een imago-onderzoek blijkt dat de klanten BiblioPlus vooral associëren met begrippen als behulpzaam, vertrouwd en veelzijdig.

BiblioPlus is gecertificeerd volgens de normen die door de brancheorganisatie en de VNG zijn vastgesteld.

2.3 Dienstverlening aan onderwijs

Kijken we naar de doelgroep jeugd, belangrijk in het kader van leesbevordering en het voorkomen van onderwijsachterstanden, dan zijn er goede stappen gezet. Zo maakt op dit moment bijna 85% van de basisscholen in het werkgebied gebruik van onze leesbevorderingsprogramma's in een doorlopende leerlijn. In vrijwel alle gemeenten worden er programma's in het kader van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) uitgevoerd. Er wordt daarvoor onder meer samengewerkt met consultatiebureaus, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven.

BoekStart. De methode BoekStart is een mooi voorbeeld van effectieve leesbevordering. Op basis van wetenschappelijk onderzoek is onmiskenbaar vastgesteld dat de allereerste levensjaren van een kind cruciaal zijn voor de taalontwikkeling. Om die reden startten wij in 2009, als pilot van het landelijke programma Kunst van Lezen, met de BoekStartmethode in de gemeente Mill. De nadruk ligt op een actieve rol van de bibliotheek die hierbij samenwerkt met de gemeente en het consultatiebureau. Ouders worden aangemoedigd een BoekStartpakket op te halen bij de bibliotheek. In de bibliotheek zijn speciale voorleesboekjes voor jonge kinderen beschikbaar en geven medewerkers aanvullende begeleiding. De pilot in Mill was zeer succesvol. De BoekStart methode hebben we daarna ingebed in ons bestaande voorschoolse leesbevorderingprogramma.

2.4 Ontwikkeling van dienstverlening

Onze dienstverlening is de afgelopen jaren sterk vernieuwd. Bij de start van de periode 2008-2011 hadden we een ambitieuze lijst met 116 actiepunten. Het overgrote deel hiervan is medio 2011 gerealiseerd. We hebben bestaande dienstverlening verbeterd, nieuwe diensten in huis gehaald, vestigingen opnieuw ingericht en ook op digitaal gebied flinke stappen gezet.

We hebben in alle vestigingen zelfbedieningsystemen ingevoerd voor de uitleen (en soms ook inname) waardoor gebruikers minder vaak in de rij hoeven te staan en we de openingstijden hebben kunnen verruimen. In alle vestigingen hebben we een aantrekkelijk Makkelijk Lezen Plein ingericht voor jeugdige bezoekers met leesmoeilijkheden. Ook zijn de tarieven voor gebruikers en de gebruiksvoorwaarden aanzienlijk vereenvoudigd en logistieke en administratieve processen verbeterd. Een lid van de bibliotheek kan eenvoudig via onze website boeken reserveren uit heel Nederland. Enkele dagen later ontvangt hij een emailbericht dat hij het betreffende boek kan afhalen in een vestiging van zijn keuze.

Voorbeelden van nieuwe diensten: in Gennep hebben we een VVV-agentschap onder onze hoede genomen, in Boxmeer een speeltheek en in Grave een informatiepunt voor senioren. Ook hebben we een deel van het cursusaanbod van de voormalige Volksuniversiteit Boxmeer overgenomen. In 2011 startten we in de Limburgse vestigingen vantoentotlater.nl gericht op digitale ontsluiting van cultuurhistorisch erfgoed.

Deze nieuwe activiteiten worden bekostigd met aanvullende middelen, dus niet uit de reguliere bibliotheeksubsidie. De investeringen in vestigingen hadden vooral tot doel om de verblijfskwaliteit te verbeteren. In Grave, Boxmeer en Gennep hebben we onze bibliotheek opnieuw ingericht. In Haps en Gassel werd een servicepunt geopend. In Sint Anthonis, Well en Wanroy betrokken we een volledig nieuwe bibliotheekvestiging.

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan de verbetering van de digitale dienstverlening. Hoewel we hierbij voor een groot deel afhankelijk zijn van initiatieven op landelijk niveau, hebben we toch een aantal belangrijke stappen gezet. De nieuwe website had met name tot doel om de communicatie met onze gebruikers te verbeteren. Uit reacties van klanten blijkt dat dit zeker is gelukt. Ook de digitale nieuwsbrieven dragen bij aan een goede bekendheid met onze activiteiten. De nieuwe webcatalogus maakt het nog eenvoudiger om te zoeken en te reserveren in onze collectie. In samenwerking met de Brabantse bibliotheken lanceerden wij de 'Bieb-app', een applicatie voor smartphones en tablets.

2.5 Ontwikkeling van personeel en organisatie

De afgelopen jaren hebben we veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van onze 90 medewerkers (circa 40 fte). Dit heeft bijgedragen aan meer kennis en vaardigheden, meer ondernemerschap en een meer proactieve werkhouding naar de gebruikers van de bibliotheek.

Zo hebben alle medewerkers leen- en klantenservice de opleiding informatiemedewerker aan het ROC gevolgd. Hierdoor hebben zij de kennis en vaardigheid in huis gekregen die past bij hun nieuwe rol. Door de invoering van zelfbediening in de bibliotheek is immers veel veranderd. De nadruk van de functie is nu meer gericht op ontvangst van klanten, het helpen en verwijzen en vraagafhandeling op een proactieve manier.

Werken in de bibliotheek vereist ook een goed begrip van de nieuwe ontwikkelingen op mediagebied. Daartoe hebben alle

medewerkers de opleiding 23 Dingen gevolgd waarin met name de interactieve functionaliteiten van internet (Web 2.0) centraal stonden.

Alle vestigingsteams zijn professioneel begeleid en getraind om het teamwork en de resultaatgerichtheid te versterken.

Uit onderzoek naar de tevredenheid van medewerkers blijkt dat we substantieel beter scoren dan andere bibliotheken. Ook het ziekteverzuim is bijzonder laag.

We hebben ons vrijwilligersbeleid verder geprofessionaliseerd. We bieden daarbij ruimte aan de betrokkenheid en interesse van deze (ruim 100) gepassioneerde collega's. Anderzijds bieden we een professioneel kader waarin hun inzet goed tot hun recht kan komen en laten we zien dat we hun inspanningen bijzonder waarderen.

3. Een vernieuwde visie

3.1 Inleiding

De wortels van onze organisatie liggen in de beweging van Openbare Leeszalen en Bibliotheken die honderd jaar geleden, vanaf 1910, op gang kwam. Wij willen mensen toegang bieden tot informatie, kennis en cultuur en toerusten met de competenties die nodig zijn om als burger actief mee vorm te geven aan onze democratische beschaving. In de beleidsvisie 2008 - 2011 hebben we deze wortels uitvoerig geanalyseerd. Ondanks dat de technologische, sociaaleconomische en cultuurpolitieke omstandigheden sinds 1910 natuurlijk sterk zijn veranderd, geven de waarden van een eeuw terug nog steeds richting aan ons handelen. Onze missie is dan ook ongewijzigd:

Wij bieden inspiratie, prikkelen de verbeelding en dagen mensen uit om zich te ontwikkelen.

Deze missie krijgt vorm langs twee maatschappelijke dimensies:

- De ontwikkeling van kennis en cognitieve vaardigheden (taal- en leesvaardigheden, mediawijsheid, opinievorming). *De cognitieve dimensie.*
- De bevordering van een rijk cultureel besef en culturele competenties (literatuur, cultuur, lokale identiteit, creativiteit en verbeelding). *De culturele dimensie.*

Vanuit deze idealen en functies proberen wij vorm te geven aan de samenleving. We stimuleren hiermee actief burgerschap waarbij mensen zich niet als consument, onderdaan of slachtoffer opstellen maar zelf verantwoordelijkheid nemen en actief mee vorm geven aan onze samenleving. Anderzijds worden wij natuurlijk ook door deze samenleving beïnvloed. We zien een aantal belangrijke maatschappelijke trends die van invloed zijn op de positie en het functioneren van de bibliotheek. Deze trends hebben we hierna beschreven. Op basis van deze trends komen we tot een vernieuwde visie.

3.2 Trends

Een groter cliché dan dat de wereld verandert, is bijna niet denkbaar. Toch geldt deze uitspraak wel heel erg sterk voor de wereld van media, cultuur en onderwijs. Op basis van een uitgebreide trendanalyse, zijn we tot de volgende samenvatting gekomen.

Trend 1: Informatie & communicatie: Van collectie naar connectie. Nieuwe vormen van informatiedistributie en communicatie (internet, social media, ebooks) hebben grote impact op de bibliotheek. Omdat de schaarste aan informatie afneemt, neemt ook de maatschappelijke meerwaarde van onze collectie af. Dit gaat overigens op sommige domeinen sneller (audio, informatieve boeken) dan op andere (romans).⁵ De behoefte om deze informatie in een passende context te plaatsen neemt echter toe. Dit biedt kansen zowel op digitaal vlak als in de 'fysieke realiteit'. De behoefte verschuift van collectie naar connectie, van toegang bieden tot informatie, naar het duiden

en gebruiken van informatie.

Trend 2: Bibliotheek in een netwerk. Onze bibliotheekorganisatie is een onafhankelijke stichting en wordt overwegend door gemeenten bekostigd. De bibliotheek wordt echter in steeds grotere mate afhankelijk van een landelijke digitale infrastructuur en de ontwikkeling van nieuwe digitale bibliotheekdiensten. Op provinciaal en landelijk niveau wordt hier sterk in geïnvesteerd. Ook gaat de bibliotheek steeds sterker als een landelijk merk fungeren. Dit heeft consequenties voor onze marketing, productenopzet, standaardisatie van werkprocessen. Dit vergt dat wij actief participeren in netwerken op provinciaal en landelijk niveau. BiblioPlus maakt actief deel uit van de Brabantse NetwerkBibliotheek (BNB), een samenwerkingsverband van 21 bibliotheekorganisaties en de serviceorganisatie Cubiss. BiblioPlus zal waarschijnlijk in 2012 aansluiten op de landelijke infrastructuur die ontwikkeld wordt door de Stichting Bibliotheek.nl.

Trend 3: Onderwijs: Verbredende scholen. Hoewel het onderwijs op kennistheoretisch niveau gevangen lijkt in een richtingenstrijd tussen 'het nieuwe leren' en meer klassieke vormen van onderwijs en ook de stortvloed aan stelselwijzigingen nog zeker niet is gestopt, zijn een aantal ontwikkelingen onmiskenbaar. Het belangrijkste is de ontwikkeling van Brede Scholen. Alle voorzieningen voor de jeugd worden meer en meer rondom het onderwijs geformeerd. Kinderopvang, peuterspeelzaal en onderwijs hergroeperen zich en komen tot een beter afgestemd en rijker aanbod richting jeugd en hun ouders (dagarrangemen-

⁵ De uitleencijfers van informatieve boeken nemen de laatste jaren af. De uitleencijfers van romans nemen daarentegen juist flink toe. Het marktaandeel van ebooks neemt toe maar in vergelijking met fysieke boeken gaat het op dit moment nog om zeer kleine aantallen. De bibliotheeksector is op landelijk niveau actief in gesprek met uitgeverij en andere partijen om hierop snel te kunnen inspelen.

3. Een vernieuwde visie

ten). Het onderwijs is daarbij de spil en regievoerder. Andere voorzieningen zoals bijvoorbeeld GGD en schoolmaatschappelijk werk groeperen zich in een soort tweedelijns rol om deze brede scholen heen.

Daarbij wordt overigens wel steeds duidelijker dat de school niet de oplossing is voor alle maatschappelijke problemen. De school (in smalle zin) moet vooraleerst zorgen voor taal en rekenen. Dit zijn dé belangrijkste vaardigheden die de (economische) zelfredzaamheid van een leerling in het latere leven zullen bepalen.

Trend 4: Demografie: de jeugd maakt de toekomst. De demografische ontwikkelingen zijn overduidelijk. De bibliotheek zal een belangrijke rol spelen voor de steeds grotere groep senioren. De andere kant van de demografische piramide is echter nog belangrijker. De kenniseconomie en daarmee de verzorgingsstaat zal gedragen moeten worden door steeds minder schouders. Het gezegde ‘de jeugd heeft de toekomst’ maakt onvoldoende duidelijk welke verantwoordelijkheid op hun schouders zal rusten. Dit vergt dat nu geïnvesteerd wordt in de jeugd.

Trend 5: Sociaal-politiek: Behoeftte aan burgerschap en gemeenschap in een globaliserende wereld. Vanaf de jaren tachtig is het bedrijfsleven voortdurend als voorbeeld gebruikt voor de herordering van verhoudingen in de publieke sector. Al voor de economische crisis begon, was duidelijk geworden dat dit vooral leidde tot calculerende burgers die enkel vanuit een

rol als consument gebruik maakten van publieke voorzieningen. Dit is uiteindelijk zowel financieel als sociaal-politiek niet houdbaar. Publieke voorzieningen zijn er niet alleen *voor hun klanten*; ze bestaan in de meeste gevallen ook *dankzij* mensen die hun rol als burger serieus nemen.

Mensen maken een samenleving met elkaar. Het verlangen naar gemeenschap is onmiskenbaar groot. Verharding dreigt. Een globaliserende wereld, de daarin spelende crisis op economisch, ecologisch gebied, brengt veel onzekerheid en eenzaamheid met zich mee. Dit geldt in nog veel sterkere mate voor kleinere kernen waar voorzieningen (zowel bedrijven als publieke voorzieningen) dreigen te verdwijnen (leefbaarheid).

Trend 6: Budget: Teruglopende overheidsfinanciën. De totale kosten van de bibliotheeksector in Nederland worden voor 85% gedragen door de gemeenten. Rijk en provincies dragen ieder ook circa 5% bij. De resterende 5% wordt door de gebruikers zelf bekostigd.⁶ Het is duidelijk dat indien de overheid krap bij kas zit, ook de bibliotheek hiervan de gevolgen zal merken. Een extra complicerende factor daarbij is dat de kosten voor digitale dienstverlening en ICT-infrastructuur voor bibliotheken juist stijgen en dat de dekking hiervan op provinciaal en landelijk niveau onder zware druk staat.

⁶ De balans publiek-privaat in de sector als geheel is vergelijkbaar met andere landen. De verdeling op het niveau van een regionale bibliotheekorganisatie, zoals BiblioPlus, ligt anders. De baten van BiblioPlus komen voor ca. 85% van gemeenten en voor 15% van gebruikers. De bijdragen van Rijk en provincie worden vooral in digitale infrastructuur, ontwikkeling en expertise geïnvesteerd.

3.3 Een vernieuwde visie

We hechten grote waarde aan het idee van verheffing of, meer eigentijds uitgedrukt, het toerusten van de burger. De bibliotheken hebben altijd een ideaal van *Bildung* gehad. Deze *Bildung* betrof het streven naar een algemene ontplooiing van alle menselijke kwaliteiten. Dus niet alleen de verwerving van algemene kennis, maar ook het ontwikkelen van vermogens tot moreel oordelen en kritisch denken.

De bevoogding in de bibliotheek is verdwenen. De waardering voor de klassieke cultuur is met het verdwijnen van het onderscheid tussen hoge en lage cultuur veranderd. Ook de context is veranderd en er worden nieuwe termen gebruikt afkomstig uit nieuwe denkkaders (bijv. *empowerment*, zelfredzaamheid). Het Verlichtingsideaal van vroeger maakt plaats voor nieuwe opvattingen over leren en innoveren. Het ideaal is echter gebleven. We willen een bijdrage leveren aan actief burgerschap van waaruit mensen vorm kunnen geven aan hun eigen leven en aan onze samenleving.

We onderscheiden, scherper dan voorheen, twee doelen.

Doel 1. De ontwikkeling van kennis en cognitieve en communicatieve vaardigheden (taal- en leesvaardigheden, mediawijsheid, dialoog, opinievorming).
De cognitieve dimensie.

Doel 2. De bevordering van een rijk cultureel besef en culturele competenties (literatuur, cultuur, lokale identiteit; creativiteit en verbeelding).
De culturele dimensie.

Om deze functies te vervullen, lenen we boeken en andere materialen uit. Leesbevordering staat van oudsher centraal. Het belang van andere middelen en methoden is de laatste jaren echter al toegenomen. Lezingen, cursussen, debatten, tentoonstellingen zijn voorbeelden van andere manieren waarmee we werken aan deze doelen. We gaan de komende jaren sterker inzetten op de ontwikkeling van andere diensten dan het uitlenen van boeken. Daarbij houden we scherp in het oog hoe deze nieuwe diensten passen in de functies van de bibliotheek. De omvang van onze boekencollectie zal langzaamaan teruglopen, al zal de kwaliteit daarvan (in termen van actualiteit, aansluiting bij gebruikerswensen en beschikbaarheid) toenemen. Op digitaal vlak stellen we ons volgend op ten aanzien van hetgeen op provinciaal en met name op landelijk niveau ontwikkeld wordt. Natuurlijk maken we voor onze communicatie met klanten wel zeer actief gebruik van allerlei moderne technieken en media.

De functies van de bibliotheek sluiten aan bij die van andere maatschappelijke organisaties in de sfeer van cultuur, welzijn, media en onderwijs. De samenwerking met deze organisaties zullen we verder versterken.

3. Een vernieuwde visie

De maatschappelijke trends die we hiervoor beschreven, zijn van grote invloed op de manier waarop wij onze missie en functies invulling kunnen geven. We moeten duidelijke keuzes maken.

Keuze 1. Meer focus op jeugd en basisonderwijs We zijn al jaren een natuurlijke partner van het onderwijs en de jeugd is altijd al een van onze belangrijkste doelgroepen geweest. De demografische trend heeft ons tot de keuze gebracht om deze focus nog verder te versterken. De kinderen van nu zullen straks immers onze economie en verzorgingsstaat moeten dragen.

In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid van gemeenten ondersteunen we het onderwijs al jaren met specifieke collecties, leesbevorderingprogramma's (Rode Draad) en expertise. Deze oriëntatie is het laatste decennium al vergroot. Gemeenten wilden de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) verbeteren en de bibliotheek was daarbij een expertpartner met programma's voor de allerjongsten (programma Voortouw, methoden Boekenpret en Boekstart).

In alle recente discussie over het onderwijs in Nederland is één ding duidelijk, namelijk dat de aandacht voor taal en rekenen versterkt moet worden. Wij willen daaraan bijdragen. We gaan dat echter anders doen dan voorheen omdat we de ontwikkeling van brede scholen als een belangrijke trend zien waar we op in gaan spelen. We gaan niet meer op een beperkt aantal locaties een bibliotheek naast de school organiseren. We willen zorgen dat elke school de beschikking krijgt over een bibliotheek op school en we willen leerkrachten, lees- en

taalcoördinatoren en ouders adviseren over het (voor)lezen van jonge kinderen. Daarmee willen we de ontwikkeling van leesvaardigheid en de motivatie om te lezen ondersteunen. Secundair bieden wij daarbij ruimte voor de kennismaking met literatuur en cultuur en de ontwikkeling van mediawijsheid bij hun kinderen.

Deze ondersteuning bieden wij in de vorm van materialen (boeken), methoden (bijv. Rode Draad) en expertise (bijv. opleiding tot leescoördinator). De totale hoeveelheid ondersteuning neemt toe ten opzichte van de vorige beleidsperiode.

We beschouwen de basisschool daarbij als spil en regievoerder in de ontwikkeling van brede scholen. We zullen al onze dienstverlening voor de doelgroep 0 tot 12 jaar daarom realiseren in nauwe afstemming met de basisscholen.⁷

Keuze 2. Kiezen voor kwaliteit én toegankelijkheid (van gebouw naar functie) De digitalisering en internet hebben de dienstverlening minder afhankelijk gemaakt van tijd en plaats. De toegenomen mobiliteit maakt dat mensen makkelijker een grotere afstand naar voorzieningen kunnen overbruggen. Ouderen en kinderen tot circa 12 jaar blijven wel gebaat bij voorzieningen in de buurt. We nemen daarom niet langer de bestaande fysieke bibliotheekvestiging als uitgangspunt, maar kiezen voor een kwalitatief hoogwaardige invulling van de bibliotheekfuncties. Deze invalshoek biedt de mogelijkheid om los te komen van het denken in termen van ‘vestigingen’ en ons

⁷ Wij kiezen in deze beleidsvisie voor een focus op de leeftijdsgroep 0-12 jaar. Deze groep is weinig mobiel en toch relatief goed bereikbaar. Jongeren (12-18 jaar) beschouwen we overwegend als jong volwassenen. We leggen het accent wat minder sterk op hen omdat onze ervaring leert dat deze doelgroep lastiger bereikbaar is en we genoodzaakt zijn om duidelijke keuzes te maken. Natuurlijk zullen we ook met het Voortgezet Onderwijs blijven samenwerken. Het accent ligt evenwel op het basisonderwijs en voorschoolse instellingen.

3. Een vernieuwde visie

spreidingsbeleid te herzien. Dit schept vervolgens mogelijkheden om zowel in te spelen op de behoefte aan een kwalitatief hoogwaardige bibliotheek (hoogwaardige service, breed aanbod) als op de behoefte aan een bibliotheek die goed toegankelijk is (ruime openingstijden, aanwezig in vrijwel alle kernen).

Kwaliteit omvat in onze ogen een collectie die voldoende variatie en diepte biedt, zeer actueel is en goed aansluit bij de wensen van gebruikers. Een digitale dienstverlening die state-of-the-art is. Service die snel en betrouwbaar is. Kwaliteit impliceert ook dat we investeren in expertise waarmee we toegevoegde waarde leveren in nieuwe diensten.

We willen een bibliotheek die zeer goed toegankelijk is. Dat wil zeggen dat we met onze dienstverlening aanwezig willen zijn in vrijwel alle dorpskernen en een goede digitale dienstverlening leveren. Wij willen daardoor ook duidelijker aanhaken bij de ontwikkeling van brede scholen (zie keuze 1) en de noodzakelijke versterking van dorpshuizen en gemeenschappen (zie keuze 3). De verbetering van de toegankelijkheid moet ook terugkomen in een verruiming van de openingstijden van de bibliotheek.

Keuze 3: De bibliotheek als gemeenschapsvoorziening

De bibliotheek is ruim honderd jaar geleden uit burgerinitiatief ontstaan. Na een periode van overheidsbekostiging, vergaande regulering, professionalisering en verzakelijking bevinden we ons weer op een omslagpunt. Enerzijds wordt een tekort aan sociale cohesie en leefbaarheid geconstateerd. Anderzijds heb-

ben burgers zich teveel als consument gedragen en hebben overheid en publieke voorzieningen hen in die rol bevestigd. De overheid heroverweegt haar positie en spreekt burgers aan op hun eigen verantwoordelijkheid voor het publieke domein. De Civil Society moet nieuw leven worden ingeblazen.⁸

Wij onderstrepen als bibliotheek het belang van deze ontwikkeling en zien de verandering die dat van ons vergt. Wij zetten ons in om verbindingen in de lokale samenleving aan te brengen, betrekken burgers nadrukkelijker bij de bibliotheek. We deden dat al in hun rol als klant maar zullen ze sterker aanspreken in hun hoedanigheid als burger. We gedragen ons liever als een organisatie met leden, dan als een bedrijf met aandeelhouders. Dit sluit nauw aan bij onze doelstellingen.

Dit heeft belangrijke consequenties voor de manier waarop we werken. Natuurlijk werken we al jaren met mensen die zich op vrijwillige basis verbinden aan onze organisatie. Deze verbintenis en inzet zal in de toekomst belangrijker worden. Het gaat daarbij niet zozeer om 'goedkope arbeid' maar juist om de passie, betrokkenheid en netwerken van vrijwilligers. Dit zijn wezenlijke voorwaarden voor een bibliotheek die er niet alleen 'voor' de mensen is maar ook 'van' de mensen is.

⁸ De term *Civil Society* wordt gebruikt om aan te duiden dat de samenleving meer is dan een verzameling individuen, een overheid en een markt. In een *Civil Society* gaan burgers betekenisvolle betrekkingen met elkaar aan, organiseren ze vrijwillig maar niet vrijblijvend op eigen initiatief bepaalde publieke voorzieningen.

Er is in onze samenleving sprake van een toegenomen complexiteit en onzekerheid. De effecten van de globalisering, de financiële en economische crises, de bedreigingen rond ecologie en schaarste van grondstoffen versterken gevoelens van angst, onzekerheid en twijfel. De sociale samenhang is vermindert. Onder ouderen is er veel sprake van eenzaamheid. In elk dorp zijn publieke plaatsen nodig waar mensen elkaar ontmoeten, waar nieuwe verbindingen en initiatieven ontstaan. Vrijplaatsen, veilige havens in een sterk gefragmentariseerde en vercommercialiseerde samenleving.

De bibliotheek is zo'n laagdrempelige niet-commerciële, onpartijdige plek. Maar ook valt te denken aan dorpshuizen, gemeenschapscentra of de 'openbare huiskamers' van ouderenvoorzieningen. De financiële basis voor deze 'knooppunten van ontmoeting' is vaak maar smal. Daarom willen wij bezien hoe we zaken niet 'naast elkaar' maar 'bij elkaar' kunnen organiseren. We hebben nu soms een kleine bibliotheekvestiging in één dorp (naast het dorpshuis) terwijl vier andere dorpen zonder bibliotheek zitten. We organiseren in de toekomst liever een bibliotheekservice in vijf dorpshuizen. Op die manier kunnen we met onze dienstverlening bijdragen aan de kracht van deze voorzieningen en de kwaliteit van onze samenleving, ook in kleinere kernen.

4 • Naar een nieuwe strategie en dienstverleningsmodel

4.1 Inleiding

Op dit moment werken we vanuit 12 full service bibliotheekvestigingen en 6 (jeugd)servicepunten. Daarnaast onderhouden we nog 16 schoolcollecties en werken we met de leesbevorderingprogramma's Rode Draad en Voortouw. Al deze producten vinden hun grondslag in de beleidsvisie 2008 - 2011. Op basis van de trendanalyse en hernieuwde visie komen we tot een stevige aanpassing van het huidige dienstverleningsmodel. De noodzaak daartoe komt evenwel ook voort uit drie knelpunten die inherent zijn aan het huidige dienstverleningsmodel. Deze zijn minder inhoudelijk van aard maar minstens zo belangrijk.

Knelpunt 1: Uitgebreid netwerk = verdunde kwaliteit

We werken in deze (relatief dunbevolkte) regio vanuit een groot aantal locaties. Elk van deze locaties beschikt over een relatief bescheiden fysieke collectie en is slechts een beperkt aantal uren per week open. Dit leidt er toe dat we moeilijk kunnen voldoen aan de groeiende verwachtingen van onze bezoekers. Deze rekenen erop dat een bibliotheek dezelfde ruime openingstijden kent als bijvoorbeeld winkels en dat een bibliotheek een omvangrijke collectie binnen handbereik heeft. Indien we zouden vasthouden aan de wens om met minder geld op zoveel mogelijk locaties full service bibliotheekvestigingen overeind te houden, leidt dat uiteindelijk vooral tot verschromping en ontevreden klanten.

Knelpunt 2: Veel bibliotheken maar te weinig bijdrage aan leefbaarheid

De bibliotheek wordt door veel inwoners gezien als een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van een kern.⁹ We zijn aanwezig in 18 dorpen maar dat betekent ook gelijktijdig dat we in 30 dorpen in ons werkgebied niet aanwezig zijn. Vooral voor ouderen en kinderen is dat een probleem. Door de zeer beperkte openingstijden van die 18 locaties komt de bibliotheek als sociale ontmoetingsplek niet erg goed tot zijn recht.

Knelpunt 3: Minimale schaalgrootte in zicht

Uit een vergelijking van onze bibliotheekorganisatie met andere regio's blijkt dat onze vestigingen kleiner zijn dan gemiddeld. Wij besteden daardoor relatief veel budget aan huisvestings-

lasten en andere infrastructurele zaken. Gegeven de noodzaak van gemeenten om te bezuinigen, komt de minimale schaalgrootte echter in zicht. Zelfs een kleine bezuiniging leidt al tot drastische reductie van de collectie, beschikbare medewerkers en openingstijden. Dat zou een onaanvaardbare daling in kwaliteit betekenen.

4.2 Het nieuwe model

De inhoudelijk vernieuwde visie en de genoemde drie knelpunten maken dat we kiezen voor een fundamentele aanpassing van ons dienstverleningsmodel. In het nieuwe model gaat het veel minder om het bibliotheekgebouw maar juist om de kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies. Dit resulteert in een model waarin veel nadrukkelijker de aansluiting wordt gezocht bij belangrijke doelgroepen voor de bibliotheek en andere culturele en maatschappelijke partners.

Ons nieuwe aanbod geven we vorm middels vijf producten:

1. Een *Bibliotheek op School*, op elke school voor alle kinderen tot 12 jaar
2. De *Webbieb*, altijd en overal bereikbaar
3. De *Plusbieb*, biedt vanuit twee locaties in de regio topkwaliteit en schept de voorwaarden voor de andere producten. Vanuit deze locaties organiseren we lezingen, cursussen en exposities op locaties in de gehele regio.
4. Een *Dorpsbieb*, in de grotere dorpskernen
5. Een *Leespunt*, in dorpshuizen en de kleinere dorpskernen

⁹ De term 'leefbaarheid' wordt op zeer verschillende manieren gebruikt. Hiermee kan bijvoorbeeld worden geduid op het voorzieningenniveau in een kern. Wij menen dat het vruchtbaarder is om leefbaarheid te duiden in de vorm van sociale samenhang en interactie. De eerste definitie houdt de inwoners van dorpen in een rol als 'consument' van publieke voorzieningen die door 'de overheid' moet worden georganiseerd. Bij de andere uitleg staat veel centraler wat burgers zelf met elkaar in interactie tot stand brengen.

4. Naar een nieuwe strategie en dienstverleningsmodel

Deze onderscheiden producten vormen een samenhangend geheel van voorzieningen die nadrukkelijk in relatie tot elkaar moeten worden gezien. Alle voorzieningen samen vormen één basisbibliotheek die toegang biedt tot één gezamenlijke, uitgebalanceerde collectie en een hoog niveau van activiteiten en diensten.

Bij dit nieuwe aanbod en de voorgenomen spreiding ervan zijn we, sterker dan voorheen, uitgegaan van een regioperspectief. De eerste drie producten worden gerealiseerd in opdracht van de gezamenlijke gemeenten. In opdracht van individuele gemeenten realiseren we in de middelgrote kernen in de regio (tussen de 4.000 en 10.000 inwoners) een aantrekkelijke Dorpsbieb. Daarnaast zorgen we dat straks in een groot aantal dorpshuizen van kleinere kernen (minder dan 4.000 inwoners) een leesservice aanwezig is. Het betreft hier in veel gevallen kernen waar nu geen bibliotheekvestiging is.

In opdracht van de gezamenlijke gemeenten in het Land van Cuijk en Maasduinen realiseren we in alle basisscholen in de regio een Bibliotheek op School. De scholen ondersteunen deze voorziening voor de jeugd nadrukkelijk. Daarnaast verzorgen we twee Plusbiebs (in Boxmeer en Cuijk). Deze voorzieningen zijn nadrukkelijk ook toegankelijk voor inwoners uit andere kernen. Vanuit deze Plusbiebs worden de andere voorzieningen ondersteund. Ook het product Webbieb wordt in opdracht van de gezamenlijke gemeenten uitgevoerd.

Land van Cuijk & Maasduinen

Deze geografische weergave is slechts ter indicatie; de werkelijke situatie kan afwijken door gemeentelijke politieke besluitvorming.

4.3 De Bibliotheek op School

De Bibliotheek op School is feitelijk de integratie van de jeugdbibliotheek met de (brede) school, dicht bij het kind. De functie van de jeugdbibliotheek, die nu in 12 reguliere bibliotheekvestigingen vorm krijgt, wordt omgezet naar alle basisscholen (65 tot 70).¹⁰

De Bibliotheek op School is bestemd voor kinderen van 0 t/m 12 jaar, hun ouders, leerkrachten en pedagogische medewerkers van kinderopvang, BSO en peuterspeelzalen. De Bibliotheek op School bevat drie elementen:

- De collectie bestaat uit een reguliere jeugdcollectie en kan worden aangevuld met de eigen collectie van de school. De materialen zijn bestemd voor gebruik in de school maar ook daarbuiten. De omvang van de collectie is afgestemd op het aantal gebruikers en houdt rekening met specifieke wensen vanuit de school. Ook kinderen die op een andere basisschool zitten (bijv. speciaal onderwijs), kunnen gebruik maken van deze collectie.
- We ondersteunen de school en voor- en buitenschoolse instellingen met specifieke leesbevorderingsprogramma's Rode Draad en Voortouw zoals we ook de afgelopen jaren hebben gedaan. Deze programma's worden inhoudelijk doorontwikkeld. Verder ondersteunen we scholen bij activiteiten zoals de Kinderboekenweek en de Nationale Voorleesdagen. De Bibliotheek op School maakt onderdeel uit

van het schoolwerkplan en sluit optimaal aan bij het onderwijsprogramma.

- Tenslotte bieden we leerkrachten, ouders en voor- en buitenschoolse instellingen specifieke expertise en kennisoverdracht op het gebied van leesbevordering, taalontwikkeling, cultuureducatie en mediawijsheid. We ondersteunen scholen en kinderopvang onder andere met de leesattitudetest, de monitor leesgedrag, een cursus Open Boek en workshops voor leerkrachten, pedagogische medewerkers en ouders.

Onze jeugd- en onderwijspecialisten zijn specifiek geschoold op het gebied van taalontwikkeling, leesbevordering, jeugdliteratuur, mediawijsheid en kennen de ontwikkelingen in het onderwijs. Ze denken actief mee met scholen en voor- en buitenschoolse instellingen over de vraag hoe de ontwikkeling van kinderen zo goed mogelijk kan worden ondersteund.

De Bibliotheek op School wordt begeleid, ondersteund en aangestuurd door BiblioPlus. In praktische zin wordt de collectie beheerd door de school zelf. BiblioPlus ondersteunt dit met technische hulpmiddelen en instructie. De school draagt op verschillende manieren bij aan de realisatie van de Bibliotheek op School (bijv. huisvesting, beheer).

¹⁰ In de Plusbieb blijft overigens een aanvullende jeugdcollectie beschikbaar.

4.4 De Webbieb

Een deel van de dienstverlening van de bibliotheek is altijd en overal beschikbaar via het internet. Deze dienstverlening zullen we, ondersteund vanuit landelijk ontwikkelde infrastructuur en webservices, de komende jaren aanzienlijk intensiveren. De Webbieb is in eerste instantie niet veel anders dan de huidige website met achterliggende diensten. Het serviceniveau hiervan moet vanzelfsprekend optimaal zijn: lid worden, betalen met iDEAL, eigen profielen maken, reviews en korte inhoud lezen, boekomslagen bekijken. De Webbieb moet vooral uitnodigen tot een optimaal gebruik van de collectie. De Webbieb moet op termijn als vanzelfsprekend via pda's en smartphones van onze gebruikers in zijn volle omvang te gebruiken zijn.

4.5 De Plusbieb

Een hoogwaardige bibliotheekvestiging, gericht op de gebruiker van 0 tot 100 jaar, die graag wil snuffelen in een uitgebreide collectie boeken, muziek, films en andere materialen. Net als de klant van een Selexyz-boekhandel wordt deze gebruiker graag geïnspireerd door wat hij in de bibliotheek aantreft. Hij stelt prijs op een ruime keuze, ruime openingstijden, comfort en een gezellige ambiance. Kortom, een plek waar het goed toeven is. De gebruiker is best bereid om daarvoor desnoods wat verder te rijden. Het bezoek aan deze bibliotheek is een uitje voor de liefhebber, de geïnteresseerde, de cultuurzoeker. Natuurlijk kan de bibliotheekgebruiker in deze vestiging via de zelfbedieningsunit gebruik maken van alle gemaksvoordelen van de bibliotheek, zoals aanvragen, reserveren, inleveren.

De Plusbieb is nadrukkelijk niet alleen bestemd voor de inwoners van de kern waar de bibliotheek gevestigd is, maar voor alle inwoners in het Land van Cuijk en Maasduinen. Vanuit deze Plusbieb worden op verscheidene locaties in de gehele regio allerlei activiteiten georganiseerd, vaak in samenwerking met andere culturele of maatschappelijke partners. Denk bijvoorbeeld aan lezingen, cursussen, debatten, erfgoed, culturele activiteiten.

De Plusbieb ondersteunt ook de Dorpsbiebs en Leespunten in het werkgebied. Zo worden hier de materiaalaanvragen van gebruikers afgehandeld, de materialen gedistribueerd en de collecties beheerd. Ook de informatie- en onderwijsspecialis-

ten werken vanuit de Plusbieb voor de gebruikers en (onderwijs)partners in het hele werkgebied. Kortom, de Plusbiebs vormen samen de randvoorwaardelijke kernfaciliteit voor alle bibliotheekdiensten in het werkgebied.

Vanuit de Plusbieb wordt de service 'Bibliotheek-aan-huis' aangeboden waarmee dankzij de inzet van een grote groep vrijwilligers niet-mobiele bibliotheekleden (veelal ouderen) kunnen worden bediend. Ook worden vanuit de Plusbieb zogenaamde instellingsabonnementsvormen verzorgd. Via deze abonnementsvorm kunnen (o.a.) verzorgingshuizen beschikken over een kleine collectie die periodiek gewisseld wordt.

In de Plusbieb werken professionele medewerkers met een bibliotheekinhoudelijke opleiding. Naast een hartelijk ontvangst en een goed georganiseerde en verzorgde bibliotheek zorgen zij ervoor dat de klanten juist dat boek of die informatie vinden waar ze naar op zoek zijn. Dit kan in boekvorm zijn maar ook digitaal. De klanten mogen verwachten dat de medewerkers van de Plusbiebs goed op de hoogte zijn van recente titels, informatie en digitale informatiestromen. De bibliotheekmedewerkers staan midden in de samenleving en weten wat er speelt in de regio.

4.6 De Dorpsbieb

De Dorpsbieb is een plezierige, kleinschalige voorziening voor jongeren en volwassenen met een beperkte, maar zeer actuele en populaire collectie. Qua profiel is deze bibliotheekvestiging vergelijkbaar met een Bruna boekhandel. De collectie bevat voornamelijk populaire en actuele romans. Er is ruimte om in thema's delen van onze grote collectie tijdelijk naar de Dorpsbieb te brengen. Er kan ingespeeld worden op lokale thema's, maar ook op seizoensgebonden onderwerpen of evenementen en dergelijke. Op deze manier worden gebruikers geïnspireerd en verleid tot het aanvragen van boeken of andere materialen uit de uitgebreide achtergrondcollectie van BiblioPlus. Deze zijn dan binnen enkele dagen ter plaatse beschikbaar.

Daarnaast heeft de Dorpsbieb nadrukkelijk ook een sociale functie in de dorpskern. Daarom is de Dorpsbieb volledig geïntegreerd in een dorps huis of sociaal-cultureel centrum met ruime openingstijden (bij voorkeur meer dan 15 uur per week).

De Dorpsbieb omvat, naast de bescheiden maar kwalitatief hoogwaardige collectie, een gezellige leeshoek met actuele kranten en tijdschriften, een WiFi-toegang, een internet-PC en een selfservice-unit voor het uitlenen en inleveren van materialen. Door de combinatie met het sociaal-cultureel centrum, die veelal ook horecafaciliteiten zal omvatten, zal de Dorpsbieb de ontmoetingsfunctie in de dorpskern versterken.

De Dorpsbieb wordt beheerd door vrijwilligers uit de kern met ondersteuning van een professionele bibliotheekcoördinator. De coördinator zorgt ervoor dat alles in de Dorpsbieb goed geregeld is, zoals bijvoorbeeld de inzet van de vrijwilligers en de werking van de apparatuur. De gebruikers van de Dorpsbieb mogen van de vrijwilligers verwachten dat ze ontvangen worden, dat ze geholpen worden bij het vinden van een boek of bij het maken van een reservering. De vrijwilligers zorgen voor een net verzorgde bieb waar hun dorpsgenoten met plezier komen om een boek te halen, te lezen of een praatje te maken.

Naar behoefte kunnen we in het sociaal-cultureel centrum activiteiten organiseren, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, mediawijsheid, erfgoed of leesbevordering. De Plusbiebs treden hierbij ondersteunend op.

4.7 Het Leespunt

Het Leespunt is geen bibliotheekvestiging maar een bibliotheekservice voor dorpshuizen of andere ontmoetingsplaatsen in kleinere dorpskernen. Het beschikt niet over een 'staande boekencollectie' maar biedt juist de mogelijkheid om de collectie te doorzoeken, materialen aan te vragen, op te halen en in te leveren. Op een vast tijdstip in de week levert BiblioPlus de aangevraagde materialen af en neemt de ingeleverde materialen weer mee. Het Leespunt heeft ook hier een sociale functie. Er is een leestafel aanwezig met actuele dagbladen en tijdschriften en er is een internet-PC, waarvan de dorpsbewoners gebruik kunnen maken. Het Leespunt is een culturele toevoeging voor de centrale ontmoetingsplek in de dorpskern. Het Leespunt vergt weinig zorg, behoudens enige sociale controle en toezicht vanuit het dorpshuis. Naar behoefte kan de bibliotheek in het dorpshuis activiteiten organiseren onder meer op het gebied van cultuur, mediawijsheid, erfgoed of leesbevordering. Deze worden ondersteund vanuit de Plusbieb.

Onze inzet is erop gericht om de dorpshuizen en de beheerders en lokale vrijwilligers te ondersteunen bij het zelfstandig zorg dragen voor deze leesservice in hun dorpshuis. Op een vast moment per week komt een medewerker van BiblioPlus langs om boeken af te leveren en op te halen. De betreffende medewerker fungeert ook als aanspreekpunt voor de beheerders.

de Bibliotheek

▶ Deze brochure is een uitgave van BiblioPlus • tel. +31 (0)485 583 500 • info@biblioplus.nl • www.biblioplus.nl